

PENSUMLISTE

HØST 2014/VÅR 2015

PRAKTISK-PEDAGOGISK UTDANNING (5LU, PPU, FPPU)

PEDAGOGIKK OG FAGDIDAKTIKK

Innholdsfortegnelse

Drama og teater fagdidaktikk (PPU4251, PPU4770, PPU4771)	3
Engelsk fagdidaktikk (PPU4241, PPU4541, PPU4750, PPU4751).....	5
Formgivningsfag (PPU4253, PPU4774, PPU4775).....	7
Fransk fagdidaktikk (PPU4242, PPU4542, PPU4752, PPU4753)	10
Idrett/kroppsøving fagdidaktikk (PPU 4261, PPU4780, PPU4781, PPU4561)	11
Klassemiljø og tilpasset opplæring med spesialpedagogisk arbeid (PPU4512).....	13
Matematikk fagdidaktikk (PPU4225, PPU4728).....	15
FPPU Matematikdidaktikk (PPU4525).....	17
Media/film fagdidaktikk (PPU4252, PPU4772, PPU4773).....	19
Musikdidaktikk (PPU4254, PPU4776, PPU4777)	20
Naturfagdidaktikk FPPU – biologi, fysikk og kjemi (PPU4524, 4521 og PPU4522)	24
Biologi fagdidaktikk (PPU4221, PPU4720, PPU4721).....	26
Fysikk fagdidaktikk (PPU4222, PPU4722, PPU4723)	29
Norsk fagdidaktikk (PPU4243, PPU 4543)	30
Pedagogikk (PPU4110, PPU 4410, PPU4700).....	33
Profesjonskunnskap (PPU4213)	44
Religion og etikk – kristendom/religion/livssyn fagdidaktikk	45
Historiedidaktikk (PPU4232 / PPU4532 / PPU4743 / PPU4932).....	48
Samfunnskunnskapsdidaktikk (PPU4233/PPU4533/PPU4745/PPU4933).....	49
Spansk fagdidaktikk (PPU 4245, PPU4545)	54
Tysk fagdidaktikk (PPU4244, PPU4544)	55
Yrkesdidaktikk (PPU4581)	56

Drama og teater fagdidaktikk (PPU4251, PPU4770, PPU4771)

Ca. 750 sider obligatorisk pensum. I tillegg referanselitteratur

Obligatorisk pensum

Heggstad, K. M. (2012). 7 Veier til Drama. Grunnbok i dramapedagogikk for lærere i barnehage og skole. Bergen: Fagbokforlaget.

Nicholson, H. (2011). Theatre, Education and Performance. Hampshire: Palgrave Macmillan,

Halvorsen, E-M. (2007). Kunstfaglig og pedagogisk FOU. Nærhet, distanse, dokumentasjon. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 97-177.

Svendler Nielsen, C. (2007). Dans med unge. Oplæg til undervisning i koreografi idræt. Dans i Utdannelse.

Kurskompendium med utvalgte artikler som kjøpes i bokhandelen Akademika.

Referanselitteratur

Kunnskapsdepartementet (2006). Læreplanverket for kunnskapsløftet del 1, del 2 og del 3 (de planer som gjelder for vg programfag drama i del 3). Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Rammeplan for kulturskolen

Plan for valgfag Sal og Scene, og veiledning. Utdanningsdirektoratet.

Alle elevbøkene for kursene i drama vg:

Vg 1:

Haraldsen, H.M. (red.). (2007). Scenetreff. Musikk, dans, drama Vg1. Oslo: Tell forlag. [ISBN 978-82-7522-311-9].

Linge, S. (red.). (2007). Bevegelse Vg 1. Oslo: Tell forlag. Scenetreff. [ISBN: 978-82-839-000-2].

Linge, S. (red.). (2007). Teaterensemble. Fordypning i drama Vg 1. Oslo: Tell forlag. Scenetreff.

Vg 2 og 3:

3

Bjørge, E. (red.). (2009). Teaterproduksjon 1 og 2. Oslo: Tell forlag. Scenetreff. [ISBN: 978-82-7522-345-4].

Bjørge, E. (red.). (2011). Teater i perspektiv 1 og 2. Oslo: Tell forlag. Scenetreff. [ISBN: 978-82-7522-347-8-430].

Bjørge, E. (2011). Teater og samfunn. Oslo: Tell forlag. [ISBN: 978-82-7522-349-2-320].

Øvrige forslag på referanselitteratur

Neelands, J. (2006). Drama i praksis. Teori, idéer og metoder. Graasten: Drama. (red. av T. Goode; 2. opplag).

Rasmussen, B. & Gürgens Gjerum, R. (2013). Forestilling, framføring, forskning. Forskningsmetodebok i anvendt teater. Trondheim: Akademika.

Engelsk fagdidaktikk (PPU4241, PPU4541, PPU4750, PPU4751)

Pensumlitteratur

Birketveit, A. & Willams, G. (2014). *Literature for the English classroom*. Bergen: Fagbokforlaget. (Utvalgte kapitler)

Bjørke, C., Dypedahl, M. & Myklevold, G.-A. (2014). *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Utvalgte kapitler)

Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching*. Harlow: Longman. (4th edition) (Utvalgte kapitler)

Otnes, H. (red.) (2009). *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kapittel 1 og 5)

I tillegg enkeltartikler fra kompendium (tilgjengelig på It's learning) og andre kilder

Skjønnlitteratur

Alexie, Sherman (2007). *The Absolute True Diary of a Part-Time Indian*

Chbosky, Stephen (1999). *The Perks of Being a Wallflower*

Cisneros, Sandra (1984). *The House on Mango Street*

Haddon, Mark (2003). *The Curious Incident of the Dog in the Night-Time*

Wilson, Jaqueline (2001). *Dustbin Baby*

I tillegg

Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.udir.no/grep>.

Utdanningsdirektoratet. *Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften)*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdato.no>.

Anbefalt tilleggslitteratur

Kompendium engelskdidaktikk PPU (tilgjengelig på It's Learning)

Drew, I. & S., Bjørn (2009). *English Teaching Strategies. Methods for English teachers of 10 to 16-year-olds.* Oslo: Det Norske Samlaget.

Lightbown, P.M. & Spada, N. (2006). *How Languages are Learned.* Oxford: Oxford University Press.

Pihlstrøm, R. (2013). *Teaching English in Norway.* Oslo: Universitetsforlaget.

Simensen, A.M. (2007). *Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures.* Bergen: Fagbokforlaget.

Språkfag: Idéhefter for lærere 1, 2, 3, 4, 5. Trondheim: Tapir akademisk forlag.

Vestli, E.N. (2008). *Fra sokkel til klasserom: litteraturens plass i fremmedspråkundervisningen* (Vol. nr. 13 / august 2008). Halden: Fremmedspråksenteret.

Formgivningsfag (PPU4253, PPU4774, PPU4775)

Bøker

Arnheim, Rudolf (1974): *Art and Visual Perception*, University of California press, Berkeley, Los Angeles, Kap. I, II, III, IV

Danbolt, G., & Myhr, E. (2002). *Blikk for bilder: om tolkning og formidling av billedkunst*. Oslo: Abstrakt forlag.

Frisch, N. S. (2013). *Tegningen lever!: nye dialogiske perspektiver på tegneundervisning i grunnskolen*. Oslo: Akademika.

Hohr, H. (2011). Kategorial danning og kritisk-konstruktiv didaktikk. In K. Steinsholt & S. Dobson (Red.), *Dannelse: introduksjon til et ullent pedagogisk landskap* (s. 163-175). Trondheim: Tapir akademisk forlag

Hopperstad, M. H. (2005): *Alt begynner med en strek - når barn skaper mening med tegning*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

Haabesland, A. Å. og R. E. Vavik, (2000): *Kunst og håndverk: Hva og hvorfor?* Bergen: Fagbokforlaget (s. 13-85, 128-203)

Lindstrand, F., & Selander, S. (2009). *Estetiske lærprosesser: opplevelser, praktiker och kunskapsformer*. Lund: Studentlitteratur (kap 5, kap 11, kap 12)

Nielsen, Liv Merete (2009): *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går, i dag, i morgen*. Universitetsforlaget: Oslo.

Selander, S., & Kress, G. (2012). *Læringsdesign: i et multimodalt perspektiv* (E. Skytte Christensen, Trans.). Frederiksberg: Frydenlund.

Nettressurser og læreplaner

Wollan, Gjermund: Håndverk som gestaltforståelse og -skaperglede. En fenomenologisk studie. Norsk antropologisk tidskrift 01/2006.

http://www.idunn.no/ts/nat/2006/01/handverk_som_gestaltforstaelse_og_-_skaperglede_en_fenomenologisk_studie

Limstrand, K. og Abrahamsen, G. (u.å) *Bedre vurdering i kunstfagene*. Bodø: Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

http://www.kunstkultursenteret.no/wips/305184255/module/articles/smlId/1077619777/smlTemplate/Les_mer_publicasjoner/

LK06: Læreplanverket for kunnskapsløftet. <http://www.udir.no/Tema/Lareplaner/>

Vurdering i kunst og håndverk på ungdomstrinnet. Veileder

http://www.utdanningsetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/utdanningsetaten%20%28UDE%29/Internett%20%28UDE%29/PED/VFL/Kunst_og_handverk_101109_final.pdf

Artikler som kopieres opp

Letnes, M.-A., & Olausson, I. O. (2013). Tell it with Colours. In J. Reitan, P. Lloyd, E. Bohemia, L. M. Nielsen, I. Digranes & E. Lutnæs (Red.), *Design Learning for tomorrow – Design education from Kindergarten to Ph.D* (Vol. 3, s. 1298-1313). Oslo (denne får studentene oppkopiert)

Lindström, L. (2006): "Creativity: What Is It? Can You Assess It? Can It Be Taught?" I: *The International Journal of Art & Design Education* 25(1) (s. 53-66)
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1476-8070.2006.00468.x/abstract>

Pensumartikler faggruppeseminarer

Faggruppeseminar, høsten 2014:

Angelo, E. (2014). Profesjonsforståelser og kunstpedagogikk. Praksiser i musikkfeltet (Del 1, s. 10–53). Trondheim: Fagbokforlaget (Leses til faggruppeseminar høsten 2014)

Rønningen, A. (2014). Den skal tidlig krøkes som god konstruksjon skal bli. I: Angelo, E. & Kalsnes, S. (Red.). *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (12 s.) (Leses til faggruppeseminar høsten 2014)

Østern, T.P. og Strømme, A. (2014, under utgivelse). Sanselig didaktisk design som innovasjon i skole og lærerutdanning. Et samlenende blikk på SPACE ME – intensjoner og implikasjoner. I T.P. Østern og A. Strømme (red.), *Sanselig didaktisk design. SPACE ME* (s.xx-xx). Trondheim: Akademika/Fagbokforlaget. (Leses til faggruppeseminar høsten 2014)

Faggruppeseminar våren 2015:

Christophersen, C. (2013). Lærerne og skolesekken. I J.-K. Breivik og C. Christophersen (red.), *Den kulturelle skolesekken*, s. 106-128. Bergen: Fagbokforlaget (Leses til faggruppeseminar våren 2014)

Borgen, J.S (2014) Dilemma i Den kulturelle skolesekken. Om danningsbegrepet som forsvant og spørsmålet om et asymmetrisk forhold mellom kunst og pedagogikk. I: Angelo, E. & Kalsnes, S. (Red.). *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (12 s.) (Leses til faggruppeseminar våren 2015)

Uteskole, våren 2015:

Jordet, A. N. (2010). Innledning. Uteskole – gamle tanker i en ny tid – skolens omgivelser - en ressurs i opplæringen?. I A.N. Jordet, *Klasserommet utenfor – Tilpasset opplæring i et utvidet læringsrom* (s. 13 – 30). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (Leses til uteskoleuken våren 2015) Angelo, E. (2013, under utgivelse). *Kunstpedagogikk og profesjonalitet*. I E. Angelo *Profesjonsforståelser i kunstpedagogiske praksiser* (kapittel 6). Trondheim: Akademika forlag ([Leses til faggruppeseminar høsten 2013](#))

Fransk fagdidaktikk (PPU4242, PPU4542, PPU4752, PPU4753)

Pensum

Tornberg, U. (2000). Språkdidaktikk. Oslo: Forlaget Fag og Kultur A/S

Otnes, H. (red.) (2009). Å være digital i alle fag. Oslo: Universitetsforlaget. Forlaget Fag og Kultur

Bjørke, C., Dypedahl, M. & Myklevold, G.-A. (2014). Fremmedspråksdidaktikk. Oslo: Cappelen Damm Akademisk

I tillegg

Kompendium for fremmedspråkdidaktikk. PPU. Program for lærerutdanning, NTNU. (Elektronisk versjon på ITL)

Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.udir.no/grep>.

Utdanningsdirektoratet. *Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften)*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no>.

Idrett/kroppsøving fagdidaktikk (PPU 4261, PPU4780, PPU4781, PPU4561)

1. semester (høst)

Backman, E. og Larsson, L.: I takt med tiden? Perspektiv på idrottslærerutbildning i Skandinavi

Studentlitteratur, 2013

Brattenborg, S og Engebretsen, B.: *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk*. (kap. 1 - 9) Høgskoleforlaget 2007.

Engvik, G.: Vurdering i fag. Kap. 15. Elevvurdering i faget kroppsøving – noen utfordringer Høgskoleforlaget, 2010. (legges ut).

Løvset Glad, Å. (2012). Dans i barn og unges grunnopplæring – et kunst- og kulturfag. I: Å. Glad Løvset, Dans på timeplanen (2. utgave) (s. 33-59). Vollen: Tell forlag. (legges ut).

Løvset Glad, Å. (2012). Planleggingen av undervisningen. I: Å. Glad Løvset, *Dans på timeplanen* (2. utgave) (s. 95-125). Vollen: Tell forlag. (legges ut).

Nordaker, D.J. (2009). Avsnitt 4.7. Dans i musikk og kroppsøving i L-97 og L-06 – en oppsummering (legges ut).

Nordaker, D.J. Dans i skolen? En didaktologisk studie av dansens legitimering og innhold i relasjon til den norske grunnskole sett i lys av nasjonale læreplaner, aktuelle fagtidsskrift og kultur- og utdanningspolitiske dokument (s. 139-142). PhD-avhandling. Aarhus: Danmarks pædagogiske universitetsskole, Aarhus universitet. (legges ut).

2. semester (vår)

Johansen, B.T, Høigaard, R, Fjeld, J.B. *Nyere perspektiver innen idrett og idrettspedagogikk*. Høgskoleforlaget, 2009 (ca 150 s.)

Steinsholt, K og Pedersen, K. Aktive liv. Idrettspedagogiske perspektiver på kropp, bevegelse og dannelse. Tapir Akademiske forlag, 2010

Utstyr

Til høsttur med overnatting: Sovepose, liggeunderlag, tursko, ullundertøy, ryggsekk, kompass

Til skiundervisning: Solid skiutstyr

Utgifter til ekskursjoner: ca 500,-

Klassemiljø og tilpasset opplæring med spesialpedagogisk arbeid (PPU4512)

Litteratur/pensum for Tilospes 2014-2016, 1. studieår

Nordahl, T., Sørli, M.-A., Manger, T, Tveit, A. (2005) Atferdsproblemer blant barn og unge. Teoretiske og praktiske tilnærminger. Fagbokforlaget (kap 1-8, 227s)

Juul, J. & Jensen, H.(2003): Fra lydighet til ansvarlighet- pedagogisk relasjonskompetanse. Oslo: Pedagogisk Forum, kap 1-4 (72s)

Berg, K. & Collin-Hansen, R. (2012): Opplæringsomsorg. Gyldendal akademisk, kap 3,6,7

Kompendium

Arnesen, A.-L. & Lundahl, L.(2006) Still Social and Democratic? Inclusive Education Policies in the Nordic Welfare States. Scandinavian Journal of Educational Research. Vol 50, No.3, (13s)

Arnesen, A.-L., Mietola, R. og Lahelma, E. (2007) Language of inclusion and diversity: policy discourses and social practices in Finnish and Norwegian schools. International Journal of Inclusive Education. Vol 11.No.1, 2007(12s)

Berg, K.(2011) En ny elevrolle- for hvem? I Stene, M. og Marnburg, E. (red) Forskning Trøndelag 2011 (18s)

Heggen, K.(2003) Marginalisering av ungdom- skolen si rolle, i Heggen, K. Jørgensen, G. og Paulgaard, G. Ungdom, risikosoner og marginalisering. Fagbokforlaget (16s)

Håstein, H. og Werner, S. (2004) Spesialpedagogikk i en inkluderende skole. I: Befring E. & Tangen, R (red.) Spesialpedagogikk. Cappelen Akademiske Forlag (24s)

Garm, N. (2003) Den vanskelige inkluderingen. I Pettersson, T. & Postholm, M.B.(red.) Klasseledelse. Universitetsforlaget (13s)

Litteratur/pensum for Tilospes 2013-2015, 2. studieår

Berg, K. og Collin-Hansen, R. (2012). Opplæringsomsorg, kap 2,5,6,7 (120s)

Juul, J. & Jensen, H. (2003). Fra lydighet til ansvarlighet- pedagogisk relasjonskompetanse. Pedagogisk Forum. Kap 8-10 (117s)

Artikler, kapitler i bøker:

Berg, K (2014, under publisering i Hestbek & Haugen: Pedagogikk, politikk, etikk, Univ.forlaget). Kapittel 8: *Mellom politikk og etikk – en analyse og diskusjon av lærernes profesjonsetiske plattform* (*ligger på Itsl)

Berg, K. (2013). Læringsledelse i møte med elevmangfoldet, i: Engvik,G. mfl. *Klasseledelse for elevens læring*. Akademika forlag (15s) (* ligger på itsl)

Berg, K. (2008) Hjelp i asymmetriske relasjoner. Profesjonell relasjonsbygging og opplæring. *Nordisk pedagogik*, Vol 28, s 39-51 (12s)

Hausstätter, R.S. (2007) Spesialpedagogiske grunnlagsproblemer- mellom ideologi og virkelighet. Fagbokforlaget, Kap 1 (13s)

Henriksen og Vetlesen: Nærhet og distanse, kap 1-3 (32s)

Aasen, P (2007) Læringsplakatens utdanningspolitiske kontekst. I Møller, J. & Sundli, L. *Læringsplakaten- skolens samfunnskontrakt*. Høyskoleforlaget (22s)

Matematikk fagdidaktikk (PPU4225, PPU4728)

Høst 2014

Björkqvist, O (2003): *Matematisk problemløsning*. I Grevholm, B. (Ed). (s. 51-70) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Pehkonen, E (2003): *Lærere og elevers oppfatninger som en skjult faktor i matematikkundervisningen*. I Grevholm, B. (Ed). (s. 154-181) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Fuglestad, A (2003): *Konstruktivistisk perspektiv på datamaskiner i matematikkundervisning*. I Grevholm, B. (Ed). (s. 209-234) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Holden, I. M. (2003). Matematikk blir gøy - gjennom et viktig samspill mellom ytre og indre motivasjon. In B. Grevholm (Ed.) (s. 27-50) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Alrø, H., & Skovsmose, O. (2004). Dialogic learning in collaborative investigation. *Nordic studies in Mathematics Education*, 2, 39-62.

Vesterdal, A. L. Ø. (2011). *Kommunikasjon mellom lærer og elever i et undersøkende og et tradisjonelt klasserom*. NTNU, Norges Teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim. (Kap 2: side 7-27)

J. W. A. Young (1924): *The Teaching of Mathematics*, I J. W. A. Young: *The Teaching of Mathematics in the Elementary and Secondary School*, Longmans, Green & Co.

Skemp, R.R (1976). Relational understanding and instrumental understanding, *Mathematics Teaching*, 77, 20-26.

Erlwanger, S. (2004). *Benny's conception of rules and answers in IPI mathematics*. I T. P. Carpenter, J. A. Dossey & J. I. Koehler (red.), *Classics in mathematics education research* (side 48-58). Reston: NCTM.

Boaler, J. (1998). Open and closed mathematics: Student experiences and understandings. *Journal for Research in Mathematics Education*, 29(1), 41-62.

Skovsmose, O. (2003). Undersøgelseslandskaber. I: O. Skovsmose & M. Blomhøj (red.), *Kan det virkelig passe? Om matematiklæring* (s. 143-158). København: L&R Uddannelse

Niss M, Højgaard Jensen T (2002), *Kompetencer og matematiklæring: Ideer og inspiration til udvikling af matematikundervisning i Danmark*, Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr.18, 2002. København: Undervisningsministeriet. (s. 43-73)

Kristensen, T.E. : *Tilpasset opplæring innenfor fellesskapet. I: Tangenten : tidsskrift for matematikkundervisning. - 19(2008), nr. 2*

Botten, G., Daland, E. og Dalvang, T. *Tilpasset matematikkopplæring i en inkluderende skole. I: Tangenten : tidsskrift for matematikkundervisning. - 19(2008), nr. 2*

Jensen, A. *Utforskning av funksjonsuttrykk og de tilhørende grafene ved hjelp av GeoGebra. I: Tangenten : tidsskrift for matematikkundervisning. - 19(2008), nr. 3*

Buchberger, Bruno (1990) *Should students learn integration rules?* ACM SIGSAM Bulletin 24, 10-17.

Folke Larsen, A; Hein, M. and Wedege, T. (2006). *Undersøgende læringsmiljø i matematik. Kritisk refleksjon efter skoleperioden.* MONA, Matematik- og Naturfagsdidaktik - tidsskrift for undervisere, forskere og formidlere, 2006-4, 7-20.

Blomhøj, Morten (2006) *Mod en didaktisk teori for matematisk modellering.* I O. Skovsmose og M. Blomhøj (red.), *Kunne det tænkes? – Om matematiklæring* (side 80- 109). Danmark: Malling Beck A/S

Jensen, A. M., & Wæge, K. (2010). *Undersøkende matematikkundervisning i videregående skole. Kommunikasjon - motivasjon - forståelse.* Trondheim: Matematikksenteret. (Lenke: <http://www.skoleipraksis.no/matematikk-i-vgs/>)

Wæge, K. (2007). *Elevenes motivasjon for å lære matematikk og undersøkende matematikkundervisning.* Norwegian university of science and technology, Trondheim. (Side 9-25 og 51-75)

FPPU Matematikdidaktikk (PPU4525)

Björkqvist, O (2003): *Matematisk problemløsning*. I Grevholm, B. (Ed). (s. 51-70) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Pehkonen, E (2003): *Lærere og elevers oppfatninger som en skjult faktor i matematikkundervisningen*. I Grevholm, B. (Ed). (s. 154-181) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Fuglestad, A (2003): *Konstruktivistisk perspektiv på datamaskiner i matematikkundervisning*. I Grevholm, B. (Ed). (s. 209-234) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Holden, I. M. (2003). Matematikk blir gøy - gjennom et viktig samspill mellom ytre og indre motivasjon. In B. Grevholm (Ed.) (s. 27-50) Matematikk for skolen. Bergen: Fagbokforlaget.

Alrø, H., & Skovsmose, O. (2004). Dialogic learning in collaborative investigation. *Nordic studies in Mathematics Education*, 2, 39-62.

Vesterdal, A. L. Ø. (2011). *Kommunikasjon mellom lærer og elever i et undersøkende og et tradisjonelt klasserom*. NTNU, Norges Teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim. (Kap 2: side 7-27)

J. W. A. Young (1924): *The Teaching of Mathematics*, I J. W. A. Young: *The Teaching of Mathematics in the Elementary and Secondary School*, Longmans, Green & Co.

Skemp, R.R (1976). Relational understanding and instrumental understanding, *Mathematics Teaching*, 77, 20-26.

Erlwanger, S. (2004). *Benny's conception of rules and answers in IPI mathematics*. I T. P. Carpenter, J. A. Dossey & J. I. Koehler (red.), *Classics in mathematics education research* (side 48-58). Reston: NCTM.

Boaler, J. (1998). Open and closed mathematics: Student experiences and understandings. *Journal for Research in Mathematics Education*, 29(1), 41-62.

Skovsmose, O. (2003). Undersøgelseslandskaber. I: O. Skovsmose & M. Blomhøj (red.), *Kan det virkelig passe? Om matematiklæring* (s. 143-158). København: L&R Uddannelse

Niss M, Højgaard Jensen T (2002), *Kompetencer og matematiklæring: Ideer og inspiration til udvikling af matematikundervisning i Danmark*, Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr.18, 2002. København: Undervisningsministeriet. (s. 43-73)

Kristensen, T.E. : *Tilpasset opplæring innenfor fellesskapet. I: Tangenten : tidsskrift for matematikkundervisning.* - 19(2008), nr. 2

Botten, G., Daland, E. og Dalvang, T. *Tilpasset matematikkopplæring i en inkluderende skole. I: Tangenten : tidsskrift for matematikkundervisning.* - 19(2008), nr. 2

Jensen, A. *Utforskning av funksjonsuttrykk og de tilhørende grafene ved hjelp av GeoGebra. I: Tangenten : tidsskrift for matematikkundervisning.* - 19(2008), nr. 3

Buchberger, Bruno (1990) *Should students learn integration rules?* ACM SIGSAM Bulletin 24, 10-17.

Folke Larsen, A; Hein, M. and Wedege, T. (2006). *Undersøgende læringsmiljø i matematik. Kritisk refleksjon etter skoleperioden.* MONA, Matematik- og Naturfagsdidaktik - tidsskrift for undervisere, forskere og formidlere, 2006-4, 7-20.

Blomhøj, Morten (2006) *Mod en didaktisk teori for matematisk modellering.* I O. Skovsmose og M. Blomhøj (red.), *Kunne det tænkes? – Om matematiklæring* (side 80- 109). Danmark: Malling Beck A/S

Jensen, A. M., & Wæge, K. (2010). *Undersøkende matematikkundervisning i videregående skole. Kommunikasjon - motivasjon - forståelse.* Trondheim: Matematikksenteret. (Lenke: <http://www.skoleipraksis.no/matematikk-i-vgs/>)

Wæge, K. (2007). *Elevenes motivasjon for å lære matematikk og undersøkende matematikkundervisning.* Norwegian university of science and technology, Trondheim. (Side 9-25 og 51-75)

Media/film fagdidaktikk (PPU4252, PPU4772, PPU4773)

Sidetall fra pensumbøkene oppgis ved semesterstart

Pensumbøker

Lyngsnes og Rismark (2009). Didaktisk arbeid. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2.utgave. ISBN 978-82-05-37162-0 (her foreligger det en revidert utgave våren 2014,,har ikke fått den enda, så eksakt ISBN mangler)

Eriksen (2000). Fortellerteknikk og dramaturgi for film og fjernsyn. (2. Utg, 3. Opplag)Oslo:Vett og Viten. ISBN13 978-82-412-0011-3

Vettenranta (red) (2007). Mediedanning og mediepedagogikk. Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN 978-82-05-37167-5

Vettenranta og Frantzen (red.) (2012). Mediepedagogikk. Trondheim: Tapir akademisk forlag.ISBN 978-82-519-2832-8

Pensumartikler faggruppeseminarer

Angelo, E. (2013, under utgivelse). Kunstpedagogikk og profesjonalitet. I E. Angelo *Profesjonsforståelser i kunstpedagogiske praksiser* (kapittel 6). Trondheim: Akademika forlag ([Leses til faggruppeseminar høsten 2013](#))

Christophersen, C. (2013). Lærerne og skolesekken. I I J.-K. Breivik og C. Christophersen (red.), *Den kulturelle skolesekken*, s. 106-128. Bergen: Fagbokforlaget ([Leses til faggruppeseminar våren 2014](#))

Jordet, A. N. (2010). Innledning. Uteskole – gamle tanker i en ny tid – skolens omgivelser - en ressurs i opplæringen?. I A.N. Jordet, *Klasserommet utenfor – Tilpasset opplæring i et utvidet læringsrom* (s. 13 – 30). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. ([Leses til uteskoleuken våren 2014](#))

Øvrig pensum

I tillegg kommer et par forskningsrapporter og enkelte artikler.

Disse deles ut av faglærer i løpet av høsten 2014.

Musikdidaktikk (PPU4254, PPU4776, PPU4777)

I tillegg til listene under forutsettes kjennskap til gjeldende planverk for ulike musikkfag på trinn 5-13, i grunnskole, videregående skole og kulturskole

Pensumbøker

Angelo, E. (2014): *Profesjonsforståelser og kunstpedagogikk. Praksiser i musikkfeltet*. Trondheim: fagbokforlaget. (del 2. Fire eksempler på profesjonsforståelser fra det musikkpedagogiske feltet, 50 s.)

Angelo, E. & Kalsnes, S. (2014) (Red.): *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i det musikk- og kunstpedagogiske feltet*. Oslo: Cappelen Akademisk. (2 kapitler, i alt 24 sider)

Hanken, I. M. og G. Johansen (2013): *Musikkundervisningens didaktikk*. Oslo: Cappelen akademisk forlag (Del 3+4, s.159-233= 74 s.)

Sæther, M & E. Angelo (2012): *Barnet & musikken. Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter*. Oslo: Universitetsforlaget (kap 2, 5 og 6 = 60 s)

Sætre, J. H og G. Salvesen (2010): *Allmenn musikkundervisning*. Oslo: Gyldendal akademisk (kap 2, 3, 4, 5, 10 = 82 s.)

Waagen, W (2010): *Kulturskole, -profesjon og bærekraft*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag (kap. 8 og 10 = 60 s.)

Kunstfagdidaktiske samlinger på tvers av kunstfag – tverrkunstfaglig pensum

Leses til faggruppeseminar, høsten 2014

Angelo, E. (2014). *Profesjonsforståelser og kunstpedagogikk. Praksiser i musikkfeltet* (Del 1, s. 10–53). Trondheim: Fagbokforlaget

Rønningen, A. (2014). Den skal tidlig krøkes som god konstruksjon skal bli. I: Angelo, E. & Kalsnes, S. (Red.). *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (12 s.)

Østern, T.P. og Strømme, A. (2014, under utgivelse). *Sanselig didaktisk design som innovasjon i skole og lærerutdanning. Et samlende blikk på SPACE ME – intensjoner og*

implikasjoner. I T.P. Østern og A. Strømme (red.), *Sanselig didaktisk design. SPACE ME* (s.xx-xx). Trondheim: Akademika/Fagbokforlaget.

Les til faggruppeseminar våren 2015

Christophersen, C. (2013). Lærerne og skolesekken. I J.-K. Breivik og C. Christophersen (red.), *Den kulturelle skolesekken*, s. 106-128. Bergen: Fagbokforlaget

Borgen, J.S (2014) Dilemma i Den kulturelle skolesekken. Om dannelsesbegrepet som forsvant og spørsmålet om et asymmetrisk forhold mellom kunst og pedagogikk. I: Angelo, E. & Kalsnes, S. (Red.). *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (12 s.)

Leses i forkant av uteskoleuken, våren 2015

Jordet, A. N. (2010). Innledning. Uteskole – gamle tanker i en ny tid – skolens omgivelser - en ressurs i opplæringen?. I A.N. Jordet, *Klasserommet utenfor – Tilpasset opplæring i et utvidet læringsrom* (s. 13 – 30). Oslo: Cappelen Akademisk forlag.

Velg selv tilsvarende 100 sider fra kompendium på ItsL, der blant annet disse ligger:

Kalsnes, S. (2008). Fagdidaktikk i musikk. I: Halvorsen, E. M. *Didaktikk i grunnskolen* (s. 3-32). Bergen: Fagbokforlaget

Nielsen, K. (1999). Musikalsk mesterlære. I: Nielsen, K. & Kvale, S. *Mesterlære – Læring som social praksis* (s.112-124). Oslo: Ad Notam Gyldendal

Kamsvåg, G.A (2013). Hip-hop i klasserommet. Submitted manuskript

Rønningen, A (2010). Musikkbegrepet som sort boks. Et forsøk på en dekonstruksjon av begrepet musikk i vestlig tenkning, med utgangspunkt i en lærebok i musikk for ungdomsskolen I: Holgersen, S.-E. & Nielsen, S.G *Nordisk musikkpedagogisk forskning. Årbok 12* (s. 81-100). Oslo: NMH-publikasjoner

Espland, M. (1994). Lyttemetodikken – disiplinen som forsvant eller musikkpedagogikkens Fugl Fønix? I: Dyndahl, P. & Varkøy, Ø. *Musikkpedagogiske perspektiver* (s. 77-97). Oslo: Ad Notam Gyldendal

Ruud, E. (2000). Musikkopplevelsen i selvpsykologisk lys. I: Johansen. G., Kalsnes, S. & Kalsnes, S. *Musikkpedagogiske utfordringer. Artikler om musikkpedagogisk teori og praksis* (s.23-32). Oslo: Cappelen Akademisk forlag

Dansedidaktikk. Ligger i kompendium på Itslearning

Løvset Glad, Å. (2012). Dans i barn og unges grunnopplæring – et kunst- og kulturfag. I: Å. Glad Løvset, *Dans på timeplanen* (2. utgave) (s. 33-59). Vollen: Tell forlag.

Løvset Glad, Å. (2012). Planleggingen av undervisningen. I: Å. Glad Løvset, *Dans på timeplanen* (2. utgave) (s. 95-125). Vollen: Tell forlag.

Nordaker, D.J. (2009). Avsnitt 4.7. Dans i musikk og kroppsøving i L-97 og L-06 – en oppsummering. D. J. Nordaker, *Dans i skolen? En didaktologisk studie av dansens legitimering og innhold i relasjon til den norske grunnskole sett i lys av nasjonale læreplaner, aktuelle fagtidsskrift og kultur- og utdanningspolitiske dokument* (s. 139-142). PhD-avhandling. Aarhus: Danmarks pædagogiske universitetsskole, Aarhus universitet.

Til sammen ca. 700 sider

Tilleggsstoff

Angelo, E, B. Grong og W. Hovstein Olsen (2004): *Blanda drops for nye musikanter*. Trondheim: DMMH forlag

Bakke, S (2002): *Kreativ med musikk. Skapande aktiviteter i musikkfaget*. Gjøvik: Samlaget

Bamford, A (2006): *Wow-faktoren. Globalt forskningskompendium om kunstfagenes betydning i utdanning*. Oslo: Musikk i skolen

Bjørrgan, H.J (red) (2007): *Kultur former framtida. Hvordan og hvorfor kultur virker*. Oslo: Andrimne forlag

Bjørkvold, J.R (2005): *Det musiske menneske*. Oslo: Freidig Forlag

Blix, H (2004): *Notelesning, hva slags lesning er det? Didaktiske betraktninger rundt hørelærefaget – sett i lys av språkopplæringsteorier*. Høgskolen i Tromsø: Eureka forlag

Bøe, O.M (2005): *Musikdidaktikk for grunnskolen*. Oslo:Universitetsforlaget

Bøe, O.M (2009): *Musikklærerens lokale læreplan*. Høgskolen i Sør-Trøndelag: Nettbok (http://brage.bibsys.no/hist/handle/URN:NBN:no-bibsys_brage_9342)

Djupdal, K (2008); *Musikkaktiviteter. (Undervisningsmetodikk for musikkundervisning i store og små grupper.)* Oslo: Portal forlag

Dugstad, R et al (2011); *På kryss og tvers 1+2*. Oslo: Fagbokforlaget

Espeland, M (2004): *Musikk I Bruk, Lyttemetodikk – ressursbok + CD-samling*. Bergen: Fagbokforlaget

- Gulbrandsen, E og Ø. Varkøy (red) (2004): Musikk og mysterium. Fjorten essay om grensesprengende musikalsk erfaring. Oslo: Cappelen Akademisk forlag
- Hjertaas, F. og K. Johansen (2007): *Tempo*. 8-10 klasse. Lærerens bok. Oslo: Cappelen akademisk forlag (120 s.)
- Isaksen, B (red) (2009): Musikk med leik, leik med musikk. Artikler om instrumentaldidaktikk. Oslo: Universitetsforlaget
- Johansen G., S. Kalsnes og Ø. Varkøy (red) (2004): Musikkpedagogiske utfordringer. Artikler om musikkpedagogisk teori og praksis. Oslo: Cappelen Akademisk forlag
- Nielsen, F.V (2004) *Almen Musikdidaktik*, København: Christian Ejlertsen forlag
- Olsen, E. S. Stenersen Hovdenak (red) (2007): Musikk- mulighetenes fag. Bergen: Fagbokforlaget
- Pettersen, T.A, W. Waagen og T. Yttredal (2000): *Musikkformidling*. Oslo: Gyldendal undervisning
- Ruud, E (1996): Musikk og verdier. Oslo: Universitetsforlaget
- Ruud, E (1996): Musikk og identitet. Oslo: Universitetsforlaget
- Sæther, M. og E. Angelo-Aalberg (2006): Barnet og musikken, innføring i musikkpedagogikk for førskolelærerstudenter. Oslo: Universitetsforlaget
- Varkøy, Ø. (1993). Hvorfor musikk? - en musikkpedagogisk idéhistorie. Oslo: Ad Notam Gyldendal
- Varkøy, Ø. (2003): Musikk – strategi og lykke. Bidrag til musikkpedagogisk grunnlagstenkning. Oslo: Cappelen Akademisk forlag

Naturfagdidaktikk FPPU – biologi, fysikk og kjemi (PPU4524, 4521 og PPU4522)

Pensum naturfag FPPU

Felles for fysikk-, kjemi- og biologididaktikk:

Sjøberg, S. (2009). Naturfag som allmenndannelse. Gyldendal. 3 utg. (Hele boka).

Sonja M Mork og Wenche Erlie, 2010: Språk og digitale verktøy i naturfag. Universitetsforlaget.

For studenter med biologi fagdidaktikk:

van Marion, P og Strømme, A (red). 2008. Biologididaktikk. Høyskoleforlaget.

For studenter med kjemi fagdidaktikk:

Ringnes, V. og Hannisdal, M. (2006). Kjemi fagdidaktikk. Høyskoleforlaget.

For studenter med fysikk fagdidaktikk:

Angell, C. m.fl. (2011). Fysikk fagdidaktikk. Høyskoleforlaget.

Studentene skal være kjent med innholdet i L06 - Kunnskapsløftet - og læreplanene for naturfag i ungdomsskolen og i videregående skole samt for de programfag (tidligere studieretningsfag) de kan undervise i videregående skole.

Anbefalt litteratur:

Kjærnsli, M., Lie, S. og Turmo, A. (2005). TIMMS og PISA: Hva sier resultatene om naturfag i norsk skole? Norsk Pedagogisk Tidsskrift, Årgang 89, s 97-110. Lenke til artikkelen ligger i Pekere.

Evaluering av "Teknologi og design" ved Rosenborg skole, våren 2003.

Grunnskolerådet (1989). Arbeid i naturfagrom i grunnskolen. Sikkerhet.

Jorde, D. og Bungum, B. (red) (2003). Naturfagdidaktikk. Gyldendal Norsk Forlag. ISBN 82-05-31477-2.

Ludvigsen, S. R. og Hoel, T. L. (red) (2002). Et utdanningssystem i endring - IKT og læring. Gyldendal Norsk Forlag. ISBN 82-05-30409-2 (kap 4, 9, 10 og 12).

De store internasjonale undersøkelserne:

- TIMSS - Third International Mathematics and Science Study
- PISA - Programme for International Student Assessment
- ROSE - Relevance of Science Education

Prinds, E. (1999). Center for teknologistøttet utdanning. ISBN 87-90462-13-0. Kan bestilles på nettet: <http://www.ctu.dk>

Sjøberg, S. og Schreiner, C. (2005). Naturfag og teknologi i skole og samfunn. Interesse og rekruttering. Utdanning: 191-213.

Biologi fagdidaktikk (PPU4221, PPU4720, PPU4721)

Obligatorisk pensum

Svein Sjøberg, 2009: Naturfag som allmenndannelse, Gyldendal Norsk Forlag AS, 3.utg.

Peter van Marion og Alex Strømme, 2008: Biologididaktikk, Høyskoleforlaget.

Sonja M. Mork og Wenche Erlien, 2010: Språk og digitale verktøy i naturfag.
Universitetsforlaget

Tillegglitteratur – sentralt på forelesningene

Posner, G. J., K. A. Strike, et al. (1982). "Accommodation of a Scientific Conception: Toward a Theory of Conceptual Change." Science Education **66**(2): 211-227:

<http://www.fisica.uniud.it/URDF/laurea/idifo1/materiali/g5/Posner%20et%20al.pdf>

Wong, D. (2001). "Learning science: A Deweyan perspective." Journal of research in science teaching **38**: 317.- [http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/1098-2736\(200103\)38:3%3C317::AID-TEA1008%3E3.0.CO;2-9/pdf](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/1098-2736(200103)38:3%3C317::AID-TEA1008%3E3.0.CO;2-9/pdf)

Leach, J. & P. Scott (2003). "Individual and Sociocultural Views of Learning in Science Education." Science & Education **12**: 91-

113: <http://www.springerlink.com/content/t635888857843220/fulltext.pdf>

Scott, P., H. Asoko, et al. (2007). Student conceptions and conceptual learning in science. Handbook of Research on Science Education. S. Abell and N. Lederman, Erlbaum Publishers.

Driver, R., H. Asoko, et al. (1994). "Constructing Scientific Knowledge in the Classroom." Educational Researcher **23**(7): 5-12

«Våg å være lærer», Inge Eidsvåg (Kronikk i Dagbladet)

Læreplan i biologi/ naturfag (revidert utgave)

Læringsstrategier: <http://www.naturfag.no/artikkel/vis.html?tid=646435>

Argumentasjon i undervisningen: <http://www.naturfag.no/artikkel/vis.html?tid=1219017>

Artikler i heftet **Kimen** (Undersøkende undervisning inne og ute):

http://www.naturfagsenteret.no/c1515378/tidsskrift_nummer/vis.html?tid=1512162)

Dylan William sin forelesning på åpningen av nye Udir om formativ vurdering:

<http://media01.smartcom.no/Microsite/go.aspx?eventid=5099&urlback=null&bitrate=9189888>

«Hva er vurdering for læring – et sammendrag» + «Vurdering i naturfag». Ligger på ITL under fanen Emneinformasjon/ Litteratur, lenker og dokumenter.

Teori om flervalgsoppgaver – TonjeTomine Seland Olsen (Masteroppgave). *Produksjon og bruk av flervalgsoppgaver* (ligger på ITL)

Utforskende undervisning og 5E modellen – 2 nettsteder:

- <http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-lareplaner/Revidert-2013/Veiledning-til-lareplan-i-naturfag/3-Praktiske-eksempler/>
- <http://www.naturfag.no/artikkel/vis.html?tid=2049135>

«Debatt om Hattie, høsten 2010» - ligger på Itslearning.

Kjemi fagdidaktikk (PPU4224, PPU4726, PPU4727)

Lærebøker:

Ringnes, V. and M. Hannisdal (2006). Kjemi fagdidaktikk, Kjemi i skolen. Kristiansand S, Høyskoleforlaget AS - Norwegian Academic Press.

Svein Sjøberg, 2009: Naturfag som allmenndannelse, Gyldendal Norsk Forlag AS, 3.utg.

Sonja M. Mork og Wenche Erlien, 2010: Språk og digitale verktøy i naturfag. Universitetsforlaget

Tilleggs litteratur legges ut på Itslearning.

Fysikk fagdidaktikk (PPU4222, PPU4722, PPU4723)

Pensum høst 2014

Carl Angell et al, Høgskoleforlaget, "Fysikkdidaktikk" Kapittel 1 – 11, 13 – 15, 17 og 25.

Svein Sjøberg, Gyldendal, "Naturfag som allmenndannelse" Kapittel 8,

Argumentasjon i naturfag:

<http://www.naturfagsenteret.no/c1520013/binfil/download2.php?tid=1509709>

Pensum vår 2015

Carl Angell et al, Høgskoleforlaget, "Fysikkdidaktikk" Kapittel 12, 16, 18 – 24 og 26 - 28.

Svein Sjøberg, Gyldendal, "Naturfag som allmenndannelse" Kapittel 6 og 7

Robin Millar and Ian Abrahams, Getting practical, School Science review, September 2009 91(334), "Practical work: making it more effective":

<http://www.gettingpractical.org.uk/documents/RobinSSR.pdf>

Norsk fagdidaktikk (PPU4243, PPU 4543)

Anbefalt faglitteratur, språkdidaktikk

Guldal, Tale og Hildegunn Otnes. 2011. Grammatikkundervisning. I Guldal og Otnes (red.): *Grammatikkundervisning*. Idéhefter for lærere, nr. 4. Trondheim: Tapir.

Hognestad, Jan K. 2006. Henger det nye norskfaget sammen? Noen refleksjoner med utgangspunkt i språkemnene i den nye norskplanen. *Norsklæreren 2*

Hognestad, Jan K. 2013. Språkdelen av norskfaget – i læreplan og klasserom. *Norsklæreren 3*.

Iversen, Harald Morten, Hildegunn Otnes & Marit Skarbø Solem. 2011. *Grammatikken i bruk – i tekst og klasserom*. Cappelen Akademisk Forlag. (s.15-30)

Iversen, Harald Morten, Hildegunn Otnes & Marit Skarbø Solem. 2004/2011. *Grammatikken i bruk*. Cappelen Akademisk Forlag.

Iversen, Harald Morten. 2009. Funksjonell grammatikk – noen didaktiske og pragmatiske tilnærminger. I Smidt, Jon (red.): *Norskdidaktikk – ei grunnbok*. Oslo: Universitetsforlaget.

Iversen, Harald Morten, & Hildegunn Otnes. 2011. *Grammatikken i bruk – i arbeid med tekster*. *Norsklæreren 3*.

<http://www.norskundervisning.no/images/stories/norsklaereren/nr0311/iversenotnes.pdf>

Iversen, Harald Morten, Marit Nygård & Hildegunn Otnes. 2013. Grammatikkens plass i norskfaget – et innspill til revisjon av læreplanen. *Norsklæreren 2*.

Nergaard, Mette og Ingebjørg Tonne (red.): *Språkdidaktikk*. Oslo: Universitetsforlaget

Otnes, Hildegunn & Bente Aamotsbakken. 2006. *Tekst i tid og rom*. Oslo: Samlaget (s. 13-24)

Otnes, Hildegunn. 2011. På oppdagelsesferd i forfeltet i norske setninger. I Guldal og Otnes (red.): *Grammatikkundervisning*. Idéhefter for lærere, nr. 4. Trondheim: Tapir.

Anbefalt litteratur, muntligdidaktikk

Fjørtoft, Henning: «Vurdering av muntlige ferdigheter», *Norsklæreren 4/2006*.

Fjørtoft, H. (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (kap. 5)

Hertzberg, Frøydis. 1999. Vurdering av muntlig - det går an. I Hertzberg, Frøydis & Astrid Roe (red.): *Muntlig norsk*. Oslo: Tano Aschehoug. (s. 189-198)

Hoel, Torlaug L.: «Dei første 20 gongene», *Norsklæreren* 5/1997

Penne, Sylvi & Frøydis Hertzberg. 2008. *Muntlige tekster i klasserommet*. Oslo: Universitetsforlaget

Anbefalt litteratur, norskfaget og læreplanen

Aase, Laila. 2005. Norskfagets danningspotensial i fortid og samtid. I Aasen, Arne J. & Sture Nome (red.): *Det nye norskfaget*. Fagbokforlaget /LNU (s. 35-47)

Bakken, Jonas: «Retorikk i revidert læreplan», *Norsklæreren* 1/13.

Bjerke, Christian: «Orientering om forslag til justert læreplan i norsk», *Norsklæreren* 1/13.

Fjørtoft, H. (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (kap. 2 og 3)

Steinfeld, Toril: «Norskplanen som verneplan?», *Norsklæreren* 2/12.

Revidert læreplan i norsk, juni 2013: <http://www.udir.no/kl06/NOR1-05/>

Anbefalt litteratur, lesing og leseundervisning

Anmarkrud, Øistein og Ivar Bråthen: «God undervisning i lesestrategier – hva klasseromsforskning har lært oss», *Skriv! Les! 1*, Akademika, 2013.

Elstad, Eivind og Are Turmo: *Hva er læringsstrategier?*, kap 1, Universitetsforlaget, 2012.

Fjørtoft, H. (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (kap. 4)

Kverndokken, Kåre: *101 måter å lese leseleksa på*, (utdrag), Fagbokforlaget, 2012.

Maagerø, Eva og Elise Seip: *Å lese i alle fag*, Universitetsforlaget, 2012. (kap 1)

Mossige, Margunn: «Lesing er...», Lesesenteret, 2011.

Skjæveland, Kristine og Margunn Mossige: «Læringsstrategier i flere fag», NDLA: <http://ndla.no/nb/node/120718>

Anbefalt litteratur, litteraturdidaktikk

Eide, Ove: «Frå kanon til literacy?», *Norsklæreren* 1/2006

Fjørtoft, H. (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (kap. 7)

Paulson, Sarah: « En litterær kanon?» Motskrift 1/95. INL, Universitetet i Trondheim

Penne, Sylvi (2012): Litteratur og film i klasserommet, Universitetsforlaget. (utdrag)

Skافتun, Atle (2011): Litteraturens nytteverdi , Universitetsforlaget. (utdrag)

Skardhamar, Anne Kari (1993): Litteraturundervisning (utdrag), Tano.

Anbefalt litteratur, det digitale norskfaget

Otnes, Hildegunn, 2009 (red.). Å være digital i alle fag. Oslo: Universitetsforlaget. (Kapitlene 2, 5, 6 og 10)

Pedagogikk (PPU4110, PPU 4410, PPU4700)

Hovedbøker

Høst 2014

Altrichter, H. Posch, P. & Somekh, B. (1993): *Teachers Investigate their Work. An introduction to the methods of action research*. London: Routledge. Om observasjon s. 83 – 100 (17 sider)

http://www.cad.unam.mx/programas/actuales/especial_maest/maestria/ff_cn_1aE/00/02_material/archivos/20_Teachers_investigate_their_work.pdf

Dale, E. L. (red.) (2001): *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk. S. 9 – 112 (102 sider)

Engvik, Hestbek, Løkensgard Hoel og Postholm (red.): *Klasseledelse – for elevens læring* kp. 1, 2, 10, 11, 12 (81 sider)

Engelsen, B. U. (2007): *Kan læring planlegges?* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 1 - 4 (88 sider)

Skaalvik, E. & Skaalvik, S. (2007): *Skolen som læringsarena. Selvoppfatning, motivasjon og læring*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1, 2 og 3. (165 sider)

Vår 2015

Altrichter, H. Posch, P. & Somekh, B. (1993): *Teachers Investigate their Work. An introduction to the methods of action research*. London: Routledge. (Valgfrie 100 sider mellom side 1 til 150)

http://www.cad.unam.mx/programas/actuales/especial_maest/maestria/ff_cn_1aE/00/02_material/archivos/20_Teachers_investigate_their_work.pdf

Dale, E. L. (red.) (2001): *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk. Side 113 – 256 (120 sider)

Engh, R. (2011): *Vurdering for læring i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kp. 1 – 10 + kp. 16 (109 sider)

Engelsen, B. U. (2007): *Kan læring planlegges?* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 7 (25 sider)

Hargreaves, A. (1996): *Lærerarbeid og skolekultur*. Otta: Gyldendal Akademisk. Kp 2 – 4 og 7-11 (124 sider) <http://www.nb.no/nbsok/nb/0cebf411ad1f1ce2df59c54e2b36c4ff?index=6#0>

Haugen, C. & Hestbek, T.(red)(2014): *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Side 20 - 248 (228 sider)

Riksaasen, R. & Vigeland, B. (1994): Basil Bernsteins kodeteori og nyere empiri. TAPIR. Side 9 – 24 (15 sider)

<http://www.nb.no/nbsok/nb/cc458fe037c5cd4685bda3844270999f.nbdigital?lang=no#0>

Haug, P. & Bachmann, K. (2007): Grunnleggjande element for forståing av tilpass opplæring - Ei utdanningspolitisk og didaktisk ramme. I: Berg, G. D. & Nes, K. (red.): *Kompetanse for tilpasset opplæring*. Oslo: Utdanningsdirektoratet. (24 sider)

http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/Bestillingstorg/PDF/Kompetanse_for_tilpasset_opplaring.pdf

Kompendium

Høst 2014

Aasen, P., Nordtug, B., Ertesvåg, S. & Leirvik, B. (2002): *Atferdsproblemer. Innføring i pedagogisk analyse*. Oslo: Cappelen Forlag. Kap: 4, 5, 6, 7 og 8 (35 sider)

Barth, F. (1994): Refleksjoner over kultur og kultur mangfold. I: Bakke, P. & Saugestad, P. (red), *Innvandring: Fakta og problemer*. Oslo: Ad Notam Gyldendal (8 sider)

Biesta, G. J. J. (2009): Against learning. I: Biesta, G.J.J: *Beyond Learning. Democratic Education for a Human Future*. London: Paradigm Publisher (19 sider)

Bredesen, O. (2004): *Nye gutter og jenter – en ny pedagogikk?* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Del 1 (44 sider)

Karlsen, G. (u.d.). Sårbarhetens mulighet. Om utfordringer i den personlige lærergjerning (11 sider)

Lidèn, H. (2001): Underforstått likhet. I Lien, M., Lidèn, H. Vike, H. (red): *Likhetens paradokser*. Oslo: Universitetsforlaget (18 sider)

Løvlie, L. (2011): Når reglene kommer til kort. I: Kvernbekk, T (red.): *Humaniorastudier i pedagogikk. Pedagogisk filosofi og historie*. Oslo: Abstrakt forlag (20 sider)

Nordin-Hultmann, E. (2004): *Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping*. Oslo: Pedagogisk Forum. Innledning og del I. (35 sider)

Ohnstad, F. O. (2011): *Profesjonsetikk i skolen. Læreres etiske ansvar*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 2-3 s. 47-90 (43 sider)

Wyn, J. & With, R. (1997): *Rethinking Youth*. London: Sage. Kp. 1 side 1-25 (24 sider)

Vår 2015

Chiriac & Hempel, A. (2005): *Handbok for grupparbete – att skapa fungerande grupparbeten i undervisning*. Kap 4: Gruppkontrakt og gruppklimat. (16 sider)

Biesta, G.J.J. (2009): *Beyond learning. Democratic education for a human Future*. London: Paradigm Publisher. (18 sider)

Dysthe (2009): Læringssyn og vurderingspraksis i: Frost, J.(2009): *Evaluering i et dialogisk perspektiv*. Oslo: Cappelens akademiske forlag.(19 sider)

Gustavsson, Bernt (2004): Aristoteles: Förundrans och klokhetens tänkare. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (red.) *Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogisk idéhistorie fra antikken til det postmoderne*. Oslo: Universitetsforlaget

Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I Katz, M.S., Noddings, N. & Strike, K.A.: *The search for common ground in education*. New York: Teachers College Press. (14 sider)

Olesen, S. G. (2012): Pierre Bourdieu. I: Olesen, S. G. & Pedersen, P. M. (red.): *Pedagogikk i sociologisk perspektiv*. Århus: Via System (22 sider)

Skjervheim, H. (1992): Eit grunnproblem i pedagogisk filosofi. I: Dale. E.L: *Pedagogisk filosofi*. Oslo: Gyldendal Norsk forlag. (14 sider)

Aktuelle styringsdokumenter

Læreplanverket for kunnskapsløftet, læreplaner for fag , Prinsipp for opplæringa og Generell del av læreplanen

<http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>

Opplæringsloven med forskrift

http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19980717-061.html&emne=OPPLÆRINGSLOV*&&

5LU Høst 2014 PPU 4700

Hovedbøker

Dale, E. L. (red.) (2001): *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk. S. 9 – 41, samt 53 - 111 (90 sider)

Engvik, Hestbek, Løkensgard Hoel og Postholm (red.): *Klasseledelse – for elevens læring* kp. 2, 10, 11, 12 (66 sider)

Engelsen, B. U. (2007): *Kan læring planlegges?* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 1 - 4 (88 sider)

Haug, P. & Bachmann, K. (2007): Grunnleggjande element for forståing av tilpass opplæring - Ei utdanningspolitisk og didaktisk ramme. I: Berg, G. D. & Nes, K. (red.): *Kompetanse for tilpasset opplæring*. Oslo: Utdanningsdirektoratet (24 sider)

http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/Bestillingstorg/PDF/Kompetanse_for_tilpasset_opplaring.pdf

Kompendium

Barth, F. (1994): Refleksjoner over kultur og kultur mangfold. I: Bakke, P. & Saugestad, P. (red), *Innvandring: Fakta og problemer*. Oslo: Ad Notam Gyldendal (8 sider)

Biesta, G. J. J. (2009): Against learning. I: Biesta, G.J.J: *Beyond Learning. Democratic Education for a Human Future*. London: Paradigm Publisher (19 sider)

Bredesen, O. (2004): *Nye gutter og jenter – en ny pedagogikk?* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Del 1 (44 sider)

Karlsen, G. (u.d.). Sårbarhetens mulighet. Om utfordringer i den personlige lærergjerning (11 sider)

Lidèn, H. (2001): Underforstått likhet. I Lien, M., Lidèn, H. Vike, H. (red): *Likhetens paradokser*. Oslo: Universitetsforlaget (18 sider)

Løvlie, L. (2011): Når reglene kommer til kort. I: Kvernbekk, T (red.): *Humaniorastudier i pedagogikk. Pedagogisk filosofi og historie*. Oslo: Abstrakt forlag. (20 sider)

Nordin-Hultmann, E. (2004): *Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping*. Oslo: Pedagogisk Forum. Innledning og del I. (35 sider)

Ohnstad, F. O. (2011): *Profesjonsetikk i skolen. Læreres etiske ansvar*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 2-3 s. 47-90 (43 s)

Wyn, J. & With, R. (1997): *Rethinking Youth*. London: Sage. Kp. 1 side 1-25 (24 s)

Aktuelle styringsdokumenter

Læreplanverket for kunnskapsløftet, læreplaner for fag , Prinsipp for opplæringa og Generell del av læreplanen

<http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>

Opplæringsloven med forskrift

http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19980717-061.html&emne=OPPLÆRINGSLOV*&&

5LU Vår 2015 PPU 4702

Hovedbøker

Altrichter, H. Posch, P. & Somekh, B. (1993): *Teachers Investigate their Work. An introduction to the methods of action research*. London: Routledge. (Valgfrie 100 sider mellom side 1 til 150)

http://www.cad.unam.mx/programas/actuales/especial_maest/maestria/ff_cn_1aE/00/02_material/archivos/20_Teachers_investigate_their_work.pdf

Dale, E. L. (red.) (2001): *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk. Side 113 – 256 (120 sider)

Engh, R. (2011): *Vurdering for læring i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kp. 1 – 10 + kp. 16 (109 sider)

Engelsen, B. U. (2007): *Kan læring planlegges?* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 7 (25 sider)

Hargreaves, A. (1996): *Lærerarbeid og skolekultur*. Otta: Gyldendal Akademisk. Kp 2 – 4 og 7-11 (124 sider) <http://www.nb.no/nbsok/nb/0cebf411ad1f1ce2df59c54e2b36c4ff?index=6#0>

Haugen, C. & Hestbek, T.(red)(2014): *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Side 20 - 248 (228 sider)

Riksaasen, R. & Vigeland, B. (1994): *Basil Bernsteins kodeteori og nyere empiri*. TAPIR. Side 9 – 24 (15 sider)

<http://www.nb.no/nbsok/nb/cc458fe037c5cd4685bda3844270999f.nbdigital?lang=no#0>

Haug, P. & Bachmann, K. (2007): *Grunnleggjande element for forståing av tilpass opplæring - Ei utdanningspolitisk og didaktisk ramme*. I: Berg, G. D. & Nes, K. (red.): *Kompetanse for tilpasset opplæring*. Oslo: Utdanningsdirektoratet. (24 sider)

http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/Bestillingstorg/PDF/Kompetanse_for_tilpasset_opplaring.pdf

Kompendium

Chiriac & Hempel, A. (2005): *Handbok for grupparbete – att skapa fungerande grupparbeten i undervisning*. Kap 4: Gruppkontrakt og gruppklimat. (16 sider)

Biesta, G.J.J. (2009): *Beyond learning. Democratic education for a human Future*. London: Paradigm Publisher. (18 sider)

Dysthe (2009): *Læringssyn og vurderingspraksis i*: Frost, J.(2009): *Evaluering i et dialogisk perspektiv*. Oslo: Cappelens akademiske forlag.(19 sider)

Gustavsson, Bernt (2004): Aristoteles: Förundrans och klokhetens tänkare. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (red.) *Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogisk idéhistorie fra antikken til det postmoderne*. Oslo: Universitetsforlaget

Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I Katz, M.S., Noddings, N. & Strike, K.A.: *The search for common ground in education*. New York: Teachers College Press (14 sider)

Olesen, S. G. (2012): Pierre Bourdieu. I: Olesen, S. G. & Pedersen, P. M. (red.): *Pedagogikk i sociologisk perspektiv*. Århus: Via System (22 sider)

Skjervheim, H. (1992): Eit grunnproblem i pedagogisk filosofi. I: Dale, E.L: *Pedagogisk filosofi*. Oslo: Gyldendal Norsk forlag (14 sider)

Aktuelle styringsdokumenter

Læreplanverket for kunnskapsløftet, læreplaner for fag , Prinsipp for opplæringa og Generell del av læreplanen

<http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>

Opplæringsloven med forskrift

http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19980717-061.html&emne=OPPLÆRINGSLOV*&&

FPPU 2014 – 2016 PPU 4410

Første studieår høst 2014 – vår 2015

Hovedbøker

Altrichter, H. Posch, P. & Somekh, B. (1993): *Teachers Investigate their Work. An introduction to the methods of action research*. London: Routledge. Om observasjon s. 83 – 100 (17 sider)
http://www.cad.unam.mx/programas/actuales/especial_maest/maestria/ff_cn_1aE/00/02_material/archivos/20_Teachers_investigate_their_work.pdf

Dale, E. L. (red.) (2001): *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk. S. 9 – 112 (102 sider)

Engvik, Hestbek, Løkensgard Hoel og Postholm (red.): *Klasseledelse – for elevens læring* kp. 1, 2, 10, 11, 12 (81 sider)

Engelsen, B. U. (2007): *Kan læring planlegges?* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 1 - 4 (88 sider)

Skaalvik, E. & Skaalvik, S. (2007): *Skolen som læringsarena. Selvoppfatning, motivasjon og læring*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1, 2 og 3. (165 sider)

Kompendium:

Aasen, P., Nordtug, B., Ertesvåg, S. & Leirvik, B. (2002): *Atferdsproblemer. Innføring i pedagogisk analyse*. Oslo: Cappelen Forlag. Kap: 4, 5, 6, 7 og 8 (35 sider)

Barth, F. (1994): Refleksjoner over kultur og kulturmangfold. I: Bakke, P. & Saugestad, P.(red), *Innvandring: Fakta og problemer*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. (8 sider)

Biesta, G. J. J. (2009): Against learning. I: Biesta, G.J.J: *Beyond Learning. Democratic Education for a Human Future*. London: Paradigm Publisher (19 sider)

Bredesen, O. (2004): *Nye gutter og jenter – en ny pedagogikk?* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Del 1 (44 sider)

Karlsen, G. (u.d.). Sårbarhetens mulighet. Om utfordringer i den personlige lærergjerning (11 sider)

Lidèn, H. (2001): Underforstått likhet. I Lien, M., Lidèn, H. Vike, H. (red): *Likhetens pardokser*. Oslo: Universitetsforlaget (18 sider)

Løvlie, L. (2011): Når reglene kommer til kort. I: Kvernbekk, T (red.): *Humaniorastudier i pedagogikk. Pedagogisk filosofi og historie*. Oslo: Abstrakt forlag (20 sider)

Nordin-Hultmann, E. (2004): *Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping*. Oslo: Pedagogisk Forum. Innledning og del I (35 sider)

Ohnstad, F. O. (2011): *Profesjonsetikk i skolen. Læreres etiske ansvar*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 2-3 s. 47-90 (43 sider)

Wyn, J. & With, R. (1997): *Rethinking Youth*. London: Sage. Kp. 1 side 1-25 (24 sider)

2. studieår 2015 – 2016

Hovedbøker

Altrichter, H. Posch, P. & Somekh, B. (1993): *Teachers Investigate their Work. An introduction to the methods of action research*. London: Routledge (valgfrie 100 sider mellom side 1 til 150)
http://www.cad.unam.mx/programas/actuales/especial_maest/maestria/ff_cn_1aE/00/02_material/archivos/20_Teachers_investigate_their_work.pdf

Dale, E. L. (red.) (2001): *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk. Side 113 – 256 (120 sider)

Engh, R. (2011): *Vurdering for læring i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kp. 1 – 10 + kp. 16 (109 sider)

Engelsen, B. U. (2007): *Kan læring planlegges?* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 7 (25 sider)

Hargreaves, A. (1996): *Lærerarbeid og skolekultur*. Otta: Gyldendal Akademisk. Kp 2 – 4 og 7-11 (124 sider) <http://www.nb.no/nbsok/nb/0cebf411ad1f1ce2df59c54e2b36c4ff?index=6#0>

Haugen, C. & Hestbek, T.(red)(2014): *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Side 20 - 248 (228 sider)

Riksaasen, R. & Vigeland, B. (1994): Basil Bernsteins kodeteori og nyere empiri. TAPIR. Side 9 – 24 (15 sider)

<http://www.nb.no/nbsok/nb/cc458fe037c5cd4685bda3844270999f.nbdigital?lang=no#0>

Haug, P. & Bachmann, K. (2007): Grunnleggjande element for forståing av tilpass opplæring - Ei utdanningspolitisk og didaktisk ramme. I: Berg, G. D. & Nes, K. (red.): *Kompetanse for tilpasset opplæring*. Oslo: Utdanningsdirektoratet. (24 sider)

http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/Bestillingstorg/PDF/Kompetanse_for_tilpasset_opplaring.pdf

Kompendium

Chiriac & Hempel, A. (2005): *Handbok for grupparbete – att skapa fungerande grupparbeten i undervisning*. Kap 4: Gruppkontrakt og gruppklimat (16 sider)

Biesta, G.J.J. (2009): *Beyond learning. Democratic education for a human Future*. London: Paradigm Publisher (18 sider)

Dysthe (2009): Læringssyn og vurderingspraksis i: Frost, J.(2009): *Evaluering i et dialogisk perspektiv*. Oslo: Cappelen akademiske forlag (19 sider)

Gustavsson, Bernt (2004): Aristoteles: Förundrans och klokhetens tänkare. I: Steinsholt, K. & Løvlie, L. (red.) *Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogisk idéhistorie fra antikken til det postmoderne*. Oslo: Universitetsforlaget

Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I Katz, M.S., Noddings, N. & Strike, K.A.: *The seach for common ground in education*. New York: Teachers College Press (14 sider)

Olesen, S. G. (2012): Pierre Bourdieu. I: Olesen, S. G. & Pedersen, P. M. (red.): *Pedagogikk i sociologisk perspektiv*. Århus: Via System (22 sider)

Skjervheim, H. (1992): Eit grunnproblem i pedagogisk filosofi. I: Dale. E.L: *Pedagogisk filosofi*. Oslo: Gyldendal Norsk forlag (14 sider)

Aktuelle styringsdokumenter

Læreplanverket for kunnskapsløftet, læreplaner for fag , Prinsipp for opplæringa og Generell del av læreplanen

<http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>

Opplæringsloven med forskrift

http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19980717-061.html&emne=OPPLÆRINGSLOV*&&

Tillegglitteratur/anbefalt litteratur for alle

(Altrichter, H. Posch, P. & Somekh, B. (1993): *Teachers Investigate their Work. An introduction to the methods of action research*. London: Routledge. Om observasjon s. 83 – 100 (17 sider)

http://www.cad.unam.mx/programas/actuales/especial_maest/maestria/ff_cn_1aE/00/02/material/archivos/20_Teachers_investigate_their_work.pdf

Apple (1993), The politics of official knowledge: Does a national curriculum make sense? *Discourse* 14 (1), 1-16 (16 sider)

Befring, Edvard : "Kap. 16. Problematferd. Sosiale og emosjonelle vansker" i Befring, Edvard og Tangen, Reidun (red.): *Spesialpedagogikk*, 2009. Cappelen Akademisk. ss. 372-391 (19 sider).

Bergem, Trygve : "Kap. 5. Møtet med elevene – et etisk perspektiv" i *Læreren i etikkens motlys*, 2011. Gyldendal akademisk. ss. 84-107 (24 sider).

Bjørndal, C. R. (2008): *Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og vurdering*. Oslo: Gyldendal. Kap: 1: Det vurderende øyet på pedagogisk virksomhet (16 sider)

Broady, D. & Palme, M. (1989): *Pierre Bourdieus utdannings sosiologi*. I: Thuen, H. & Vaage, S. (red.), *Oppdragelse til det moderne: Emile Durkheim, George Herbert Mead, John Dewey, Pierre Bourdieu*. Oslo: Universitetsforlaget. (16 sider)

Dale, E. L. (2008): *Fellesskolen. Reproduksjon av sosial ulikhet*. Oslo: Cappelen akademisk.

Dewey, J. (2000a). *Demokrati i utdanning*. In S. Vaage (Ed.), *Utdanning til demokrati* Barnet, skolen og den nye pedagogikk John Dewey i utvalg (pp. 177). Oslo: Abstrakt forlag.

Engelsen, B., & Karseth, B. (2007). *Læreplan for Kunnskapsløftet – et endret kunnskapssyn*. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 91(5), 404-415. (11 sider)

- Greeno, Collins, Resnick (1996) Cognition and learning, Handbook of educational psychology, (s. 15-45)
- Gullestad, M. (1999): "Det norske" sett med nye øyne (s. 87-113). I: Moen, A. & Slaattelid, R. (red.). Det sivile samfunn: Oppseding, verdier og offentlig mening. Oslo: Aschehoug. (26 sider)
- Hasan (2002): Ways of meaning, ways of learning: Code as an explanatory concept, British Journal of Sociology of Education, 23 (4) 537-548 (11 sider)
- Haugen, C. & Hestbek, T (2012). Klasselederen som politisk aktør. Kap 14 i Kap 1 (16 s Klasseledelse i Engvik, Hestbek, Løkensgard Hoel og Postholm (red.) Klasseledelse – for elevens læring (14 sider)
- Heggen, K. (2006): *Risiko og forhandlinger. Ungdomssosiologiske emner*. Oslo: Abstrakt forlag. Kap. 1: Å begripe ungdom og kap. 8: Forhandlinger om identitet og framtid
- Hellesnes, J. (1992): Ein utdana mann og eit dana menneske. Framlegg til eit utvida daningsomgrep. I: Dale. E.L: Pedagogisk filosofi. Oslo: Gyldendal Norsk forlag (26 sider)
- Hiim, H. (2013): Praksis basert yrkesutdanning: Hvordan utviklør relevant yrkesutdanning for elver og arbeidsliv? Oslo: Gyldendal. Kp. 14 (30 sider)
- Hovdenak, S.S.(2011). Kap. 5 Ulike kunnskapsformer i skolen. I Hovdenak (red.) Utdannings sosiologi. (16 sider)
- Hylland Eriksen, T. (red)(2001): Flerkulturell forståelse. Oslo: Universitetsforlaget (2.utg) Kp 4. s 57 – 72. (15 sider)
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., Haugaløkken, O. K. & Aakervik, Aa. O. (2006): Samarbeid i skolen. Namsos: Pedagogisk Psykologisk Forlag. Kap: 2,3,6,7 (64 sider)
- Kant, Immanuel: "An Answer to the Question: What is Enlightenment?" (1784) in Pauline Kleingeld (red): Immanuel Kant. Toward Perpetual Peace and Other Writings on Politics, Peace, and History. New Haven and London: Yale University Press, 2006.
- Lave, Jean og Wenger, Etienne (1991): Situeret læring og andre tekster. Hans Reitzels Forlag
- Lund, A.B. & Moen, B.H. (2010): Taterne i Norge – fra utstøting til inkludering? I: A.B. Lund, B. Bolme Moen (red.): Nasjonale minoriteter i det flerkulturelle Norge. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag. (18 sider)
- Nielsen, H. B. (2000): Inn i klasserommet. I: Imsen, G. (red.): Kjønn og likestilling i skolen. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag (15 sider)

Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I: Katz, M.S., Noddings, N. & Strike, K.A.: The search for common ground in education. New York: Teachers College Press. (14 sider)

Ogden, T. (2004): Kvalitetsskolen. Gjøvik: Gyldendal akademisk.

Roald, K (2008) Organisasjonslæring i skolar : teoretiske og praktiske perspektivhttp://brage.bibsys.no/hsf/bitstream/URN:NBN:no-bibsys_brage_5534/1/HSF_Rapport_2008_02.pdf s 14-36 (22sider)

Røkenes, O.H & Hanssen, P.H (2012) Bære eller breste: Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker , kap 6-7, s.177-221 (44 sider)

Smith, Kari : "Kap. 1. Samspillet mellom vurdering og motivasjon" i Dobsen, Eggen, og Smith, (red.):Vurdering, prinsipper og praksis. Nye perspektiver på elev- og læringsvurdering, 2009. Gyldendal Akademisk. ss. 23-38 (15 sider).

Solhaug, T. & Fosse, B. O. (2008): Tilpasset opplæring og likeverdige utdanningsmuligheter i en ny åpen ungdomsskole – en case studie. Norsk Pedagogisk Tidsskrift 2/2008 (12 sider)

Steinsholt, K. (2011): Oppdragelse, pedagogikk og opplysning I: Steinsholt, K. og Dobson, S. (red.): Dannelse. Introduksjon til et ullent pedagogisk landskap. Trondheim: Tapir akademisk forlag

Telhaug, A (2005): Kunnskapsløftet, ny eller gammel skole (30 sider)

Meld. St. 22 (2010 – 2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet.
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-22-2010--2011.html?id=641251>

NOU (2011:20) Ungdom, makt og medvirkning.
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2011/nou-2011-20.html?showdetailedtableofcontents=true&id=666389>

Profesjonskunnskap (PPU4213)

Granlund, L., Mausestaden, S., Munthe, E. (2011): Lærerprofesjonalitet mellom policy og profesjon. HiO. Senter for profesjonsstudier (56s)

https://www.utdanningsforbundet.no/upload/Publikasjoner/Rapporter/L%C3%A6rerprofesjonalitet_HiO_2011.pdf

Kvernbekk, T. (2001): Pedagogikk og lærerprofesjonalitet. Oslo. Gyldendal norsk forlag. (190s)

Henriksen, J. og A. J. Vetlesen (2006): Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker. Oslo: Gyldendal. s 11-156, 217 - 269 (197s)

Lauvås, P. og Lycke, K. og Handal, G. (2004); Kollegaveiledning i skolen. Oslo: Cappelen (105 s)

Kompendium

Wenger, E. (2000): En social teori om læring. I Illeris, K (2000): Tekster om læring (11 s)*

Engvik, G. (2009): Hvordan skal jeg utvikle meg selv? En studie av nyutdannede lærere i deres første yrkesår. Tidsskriftet FoU i praksis, 3(1), 7-19. (13 s)*

Werler, T. (2013): Profesjonens kjerne. Relasjonen mellom teori og praksis i (ny) norsk lærerutdanning. I: G. Langfeldt og V. Fusche Moe (red.) Å lære å bli lærer etter GLU-reformen. Oslo: Cappelen (18s)*

Smeby, J. (2013): Profesjon og ekspertise: I: A. Molander og J. Smeby (red.) Profesjonsstudier II. Oslo: Universitetsforlaget (10s)*

Heggen, K. (2008): Profesjon og identitet. I: A. Molander og L. I. Terum Profesjonsstudier. Oslo: Universitetsforlaget (12 s)*

Grimen, H. (2008): Profesjon og tillit. I: A. Molander og L. I. Terum (red.) Profesjonsstudier. Oslo: Universitetsforlaget (15 s)*

Brunstad, P. O. (2010): Mentoren som nomade. I: K. Smith og M. Ulvik (red.) (10 s)*

Riksaasen, R: Teamsamarbeid i skolen. I: R (2010)(red). Læreren i skolen og samfunnet (8 s)*

Ziehe, T. (2004): Øer af intensitet i et hav af rutiner. København. Forlaget politisk revy. (35s)*

Åbotnes, M.: Den medisinske diagnose og den pedagogiske profesjonalitet/autoritet. I: R (2010)(red). Læreren i skolen og samfunnet (14 s)*

Religion og etikk – kristendom/religion/livssyn fagdidaktikk (PPU4263, PPU4784, PPU4785)

NB! Alle kopier af og links til tekster udleveret i forbindelse med forelæsninger (papirkopier, links på Its Learning til kronikker, artikler, kildetekster osv.) er også pensumstof.

Bøger

Andreassen, Bengt-Ove (2012). Religionsdidaktikk. En innføring. Oslo: Universitetsforlaget

Jacobsen, Knut A. (red.) (2011). Verdensreligioner i Norge. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget.

Kompendium

Alberts, Wanda (2008). "Didactics of the Study of Religions". NUMEN 55: 300-334.

Domaas, Ola Erik & Oddrun Hovde (2001). "I år tror jeg at jeg tilhører de midt i mellom", i Fottland, H. (red.): Tilpasning og tilhørighet i en skole for alle. Bergen: Fakkbokforlaget, s. 163-185.

Durham Jr., W. Cole, Silvio Ferrari & Simona Santoro (2008). "The Toledo Guiding Principles on Teaching about Religion and Beliefs in Public Schools". Security and Human Rights 2008(3): 229-239.

Dystebakken, Brit Eli (2008). "Lærebøker og holdningsfremmende islamundervisning". Religion og livssyn 20(1): 26-31.

Endsjø, Dag Øistein & Liv Ingeborg Lied (2011). "Konklusjon: Religion folk vil ha", i Endsjø, Dag Øistein & Liv Ingeborg Lied: Det folk vil ha. Religion og populærkultur. Oslo: Universitetsforlaget, s. 183-193.

Hepsø, Arve (u.å). "Samfunnsfagssamtalen". Upubliceret manuskript.

Holth, Gunnar (2001). "Skolens oppgave i et pluralistisk samfunn – fem synspunkter på vor tids etiske pluralisme som didaktisk utfordring". Religion og livssyn 13 (3): 32-41.

- Holth, Gunnar (2002). "Elevøvelse i etisk argumentasjon – et eksempel på samarbeidslæring". Religion og livssyn 14 (2): 30-39.
- Højsgaard, Morten (2002). "Kvalitetskriterier, kildekritik og kristendom online". Religion 4(2002): 8-19.
- Højsgaard, Morten (2002). "Beliefnet.com – om virtuel religionsdebat". Religion 2(2003): 12-22.
- Jackson, Robert (2011). "The Interpretive Approach to Religious Education in a Social Studies Context in Publicly Funded Schools", i Schüllerquist, B. (red.): Patterns of Research in Civics, History, Geography and Religious Education. Studier i de samhällsvetenskapliga ämnernas didaktik nr. 14. Karlstad: Karlstad University Press, s. 145-163.
- Kallevik, Kjell Arne (2009). "Når elevene skifter timens tema". Religion og livssyn 21(1): 24-30.
- Karlsaune, Gustav Erik G. (1994). "Fag og fag og fag: Tråder i et baktæppe", i Karlsaune, G. E. G. (red.): Religionsfag – samfunnsfag. Trondheim: Tapir, s. 9-18.
- Larsen, Ingunn W. (2010). "Religion og kultur i RLE-undervisningen". Religion og livssyn 22(1): 36-42.
- Leganger-Krogstad, Heid (2002). "Dialogundervisning i religionsfagene". Religion og livssyn 14(2): 24-29.
- Lied, Sidsel (2011). "The Dialogical RE Classroom: A Safe Forum and a Risky Business", i Schüllerquist, B. (red.): Patterns of Research. Karlstad: Karlstad University Press, s. 165-174. (kommentar til Jackson 2011)
- Rian, Dagfinn (1999). "Å undervise om religioner", i D. Rian: Verdensreligioner i undervisningen. Oslo: Universitetsforlaget, s. 29-63.
- Schanke, Åge (2011). "Religion, Livssyn og Etikk som kunnskapsfag", i Jarning, H. (red.): Dyktighet og kyndighet. HiO Rapport 2011, nr. 19. Oslo: HiO, s. 163-188.
- Skeie, Geir (2011). "A Common Pedagogy for Social Sciences and Humanities?", i Schüllerquist, B. (red.): Patterns of Research. Karlstad: Karlstad University Press, s. 175-181. (kommentar til Jackson 2011)
- Østberg, Sissel (2001). "Kristendom, Religion og Livssyn (KRL-faget)", UDDRAG i S. Sjøberg (red.): Fagdebattikk. Fagdidaktisk innføring i sentrale skolefag. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 282-289

På nett

Hele læreplanverket for Kunnskapsløftet (K06)

- Opplæringslova: <http://www.lovdatab.no/all/hl-19980717-061.html>
- Prinsipp for opplæringa (inkl. Læringsplakaten):
<http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/Prinsipp-for-opplaringa/>
- Læreplanen, generell del: <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/Generell-del-av-lareplanen/>
- Fagspecifikke læreplaner (RE/RLE): Se hhv. <http://www.udir.no/kl06/REL1-01/> og <http://www.udir.no/kl06/RLE1-01/>

I øvrigt anbefales det at orientere sig i følgende:

- Toledorapporten 2007: <http://www.osce.org/odihr/66138>
- NOU 2013/1: «Det livssynsåpne samfunn», aka Ståsettudvalgets rapport:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/nouer/2013/nou-2013-1.html?id=711212>
- NOU 1995/9: «Identitet og dialog, Kristendoms-kunnskap, livssynskunnskap og religionsundervisning»: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/1995/nou-1995-9.html?id=140223>
- Religionslærerforeningens tidsskrift Religion og Livssyn:
http://www.religion.no/?page_id=6

Historiedidaktikk (PPU4232 / PPU4532 / PPU4743 / PPU4932)

Kvande, Naastad; Hva skal vi med historie, historiedidaktikk i nåtid og fortid Oslo: Universitetsforlaget 2013

Theo Koritzinsky; *Samfunnskunnskp, fagdidaktisk innføring* 3. utgave Oslo: Universitetsforlaget 2012

Rolf Mikkelsen, Henrik Fladmoe (red); *Lektor – adjunkt – Lærer* 2. utgave: Oslo Universitetsforlaget 2009.

Følgende kapitler:

Kapittel 14 - Dag Fjeldstad: Samfunnskunnskap som samtidskunnskap -og litt til.

Kapittel 15 - Kirsti Engelién og Harald Frode Skram: *Å tenke historie og å skape historie.*

Kapittel 16 – Verdensfaget geografi og geografididaktikken

Rosenzweig og Thelen; *The Precence of the past*: New York: Colombia University Press 1998 s. 148 – 176 (itl).

Øistein Sørensen; Historien om det som ikke skjedde, kontrafaktisk historie Oslo: Aschehoug s. 157 – 192 (itl)

May – Brit Ohman Nielsen; Et historisk blikk på kildeterminologien. Kan historiefaget tjene på å reformulere sine «læresetninger? Historisk tidsskrift. Bind 86 s. 369 – 387(itl)

Samfunnskunnskapsdidaktikk (PPU4233/PPU4533/PPU4745/PPU4933)

Sylfest Lomheim: Førelesinga – forgangen form, forgjeves formidling? 2002

Arve Hepsø: Samfunnsfagsamtalen, 2001

Jan Steinar Bentsen: Problemorientert læring ved bruk av IKT, 1999

Inge Eidsvåg: Det digitale klasserom, 2007

Heidi Arnesen Austli: Til Eidsvågs kronikk om det digitale klasserom, 2007

Utdannings- og forskningsdepartementet: *Dette er Kunnskapsløftet*, 2004

Utdanningsdirektoratet: Retningslinjer for arbeid med læreplaner for fag, 2005

Kunnskapsdepartementet: *Læreplan i samfunnsfag*, 2006

Utdanningsdirektoratet: Læreplan i politikk, individ og samfunn, 2006

Kirke- utdannings-, og forskningsdepartementet: *Læreplan for samfunnskunnskap*, 1996

Kunnskapsdepartementet: Forskrift til opplæringslova, Individuell vurdering

Olga Dyste: Klasseromsvurdering og læring, 2008

Utdanningsdirektoratet: Vurderingsveiledning - skriftlig eksamen i Sosialkunnskap, 2011

Utdanningsdirektoratet: Eksamen i Sosialkunnskap våren 2011 – med tre eksempler på elevbesvarelser

Rolf Mikkelsen: *Verdensfaget geografi og geografididaktikken* (Fellesstoff for geografi, historie og samfunnskunnskap)

Geografi fagdidaktikk (PPU4231, PPU4531, PPU4740 og PPU4741)

Bøker (felles for samfunnsfag)

Koritzinsky, Theo (2006): *Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring*, Universitetsforlaget.

Bøker (geografi)

Mikkelsen, R. og P.J. Sætre (red) (2010): *Geografididaktikk for klasserommet - en innføringsbok for studenter og lærere*. Høyskoleforlaget.

Artikler – obligatorisk

Artiklene legges ut som PDF på Its Learning

Andersen, H. P (1998). Globale miljøemner i et komparativt, geografi-didaktisk perspektiv. *Om byen og geografien*. (red: Sægrov, Fjær og Bakken). Arbeider fra Geografisk institutt, Universitetet i Trondheim, Ny serie A. No 17. Rapport fra Norske Geografers Forenings årskonferanse, Trondheim, 3. og 4. Januar 1997. Trondheim 1998. S. 231-238 (7 s.)

Andersland, S. (2010). Fagrapport samfunnsfag. Vavik, L., Andresland, S., Arnesen, T.E., Arnesen, T., Espeland, M., Flatøy, I., Grønsdal, I., Fadnes, P., Sømoe, K. & Tuset, G.A. *Skolefagsundersøkelsen 2009: Utdanning, skolefag og teknologi*. HSH-rapport 2010/1. Høgskolen Stord/Haugesund, Stord, s. 189-208. (19s)

Fjær, O. & Foss, K. (1997). Fra Haffner og Knudsen til Reform' 94. Geografifaget og Reform' 94. Program for skoleforskning, PS-skrift nr. 3 1997, NTNU, Trondheim, (s.1-23, 36-39, 27s.).

Fjær, O. (2002). Tidsbilder av et tettsted. Et metodeforsøk i geografiundervisninga. I Setten and Rudsar (ed.) *Geographical Methods – Power and Morality in Geography*. Acta Geographica Serie A. Nr.2. s. 137-149 (13s)

Fjær, O og Rød, J. K. (2006). Geografi og kunnskapsløftet – også et faglig løft? Foredrag holdt på "the 2006 Symposium of the Commission on Geographical Education and the International Geographical Union", Brisbane Australia, juni 2006 - norsk versjon (6s).

Fjær, O. (2007). Kunnskap og bevissthet i geografi. Hva kan elevene når de starter i videregående skole. Foredrag holdt på Nordic Geographers Meeting (NGM) i Bergen, juni 2007.

Hepsø, A. (2003). Samfunnsfagsamtalen. PLU. (5s)

Holt-Jensen, A.(2007). Hvorfor er geografi et viktig fag for alle? Skolefag, studiefag, basisfag. I *Hva er geografi*, Universitetsforlaget, (s. 4-11 i kompendiet)

Kommisjon for geografiutdanning: *Internasjonalt charter om utdanning og undervisning i geografi*. International Geographical Union 1992 (19 s).

Mikkelsen, Rolf (2007): Verdensfaget geografi og geografididaktikken. I Mikkelsen, R. og Fladmoe, H. (red.) *Lektor – adjunkt – lærer. Innføringsbok i praktisk pedagogisk utdanning*. Universitetsforlaget, Oslo. s. 287- 305 (18s)

Nordskog, E. (2008). Kunnskapsløftet: Et løft for lærebøker i geografi. I Fjær, O. og E. Eikli. *Geografi og Kunnskapsløftet*. Acta Geographica – Trondheim. Serie B, no. 15, NTNU s. 81-103. (22s)

Remmen, Kari Beate og Merethe Frøyland (2013). Feltarbeid i en geotop – et rammeverk. I *Kimen 1/13*, Naturfagsentret. Oslo, s. 57-72 (15s)

Remmen, Kari Beate og Merethe Frøyland (2013). Jammen vi vet jo ikke hva vi skal se etter...- Hvordan geobriller kan hjelpe elevene til å anvende geofaglig kunnskap ute i felt. I *Kimen 1/13*, Naturfagsentret. Oslo, s. 73-81 (8s)

Remmen, Kari Beate og Merethe Frøyland (2013). Etterarbeid i klasserommet – oppgaver som hjelper elevene til å bearbeide dataene fra feltarbeid. I *Kimen 1/13*, Naturfagsentret. Oslo, s. 82 - 87 (5s)

Skårdal, K.S. (2010). Stedkunnskap i geografi fellesfag. Praksis og intensjoner. Masteroppgave i geografi, NTNU, Trondheim, s. 27-62 (35 s)

Læreplaner

Læreplaner fra kunnskapsløftet

Samfunnsfag (grunnskolen)

Fellesfaget i geografi, (videregående)

Samfunnsfag (videregående)

Politikk, individ og samfunn (programfag med samfunnsgeografi)

Geofag (programfag – videregående)

Artikler – anbefalt

Artiklene legges ut som PDF på Its Learning.

Det kan komme anbefalte artikler igjennom semestret, listen revideres ved semestrets slutt.

Fjær, O. (2001). Kulturlandskapet i geografiundervisningen på videregående skole: En måte å gjøre det på. *Norsk Geografisk Tidsskrift. Vol 55, Oslo* s. 42-45. (4s)

Fjær, O. (2008). Programfagene i geografi. Mot mer geofag og mindre samfunnsgeografi? Foredrag ved Norsk Geografisk Selskap sin konferanse i Trondheim 26.-27. mars 2008. (9 s)

Gold, J.R., Jenkins, Lee, Monk, Riley, Shephard, Unwin (1991). *Fieldwork, Teaching Geography in higher Education. A Manual of Good Practice*. Basil Blackwell Ltd. Oxford, s. 21-36 (15 s).

Jünge, Å (1996). Reform'94 og geografifaget. Om fagplanar, elevar, lærebøker, lærarar - med undersøkingar frå videregående skole i Nord-Trøndelag. Seminarinnlegg ved hovudfagseksamen i geografi våren 1996. GIN nr. 1 - 1997. (13s)

Limstrand, I. (1997). Om geografi og danning. Kan geografifaget bidra til å utdanne reflekterte og deltakende samfunnsmennesker? Semesteroppgave i geografi fagdidaktikk, PPU II, NTNU - Trondheim, våren 1997 (24 s).

Mikkelsen, R (2008). Geografi i K06 – læreplanprosess, utfordringer og endringer. Foredrag ved Norsk Geografisk Selskap sin konferanse i Trondheim 26.-27. mars 2008. (17 s)

Rød, J.K., W. Larsen & E.Nilsen. (2010). Learning geography with GIS: Integrating GIS into upper secondary school geography curricula. *Norsk Geografisk Tidsskrift Vol. 64, No 1. s. 21-35* (14 s)

Skogland, M. (1999). *Geografi på ungdomstrinnet – et glemt kapittel?* Program for skoleforskning. PS-skrift nr 8, 1999, NTNU, Trondheim, s. 65-112. (47 s)

Læreplaner: Eldre læreplaner fra før kunnskapsløftet

Internettressurser.

Studenten skal dessuten sette seg inn i én internettressurs i geografi. Eksempler:

Geografi, Gyldendal forlag: <http://www.gyldendal.no/geografi/>

Geografi, Cappelen forlag: <http://geografi.cappelendamm.no/>

Naturfagsenteret, Nasjonalt senter for naturfag, NTNU og UIO: <http://viten.no/> (Norge blir til)

FN-sambandet: <http://www.globalis.no>

Statens kartverk m. fl: <https://www.kartinorge.no>

Spansk fagdidaktikk (PPU 4245, PPU4545)

Pensum/anbefalt litteratur

Giovannini, Arno et al. (1996). *Profesor en acción* (1,2 y 3). Madrid: Edelsa.

Tornberg, Ulrika (2000). *Språkdidaktikk*. Oslo: Fag og kultur.

Otnes, Hildegunn (red.) (2009). *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 1 og 6).

Elektronisk kompendium (tilgjengelig på It's learning).

Lov- og regelverk:

Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.udir.no/grep>.

Utdanningsdirektoratet. Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften). Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no>.

Annen relevant litteratur

Språkfag: Idéhefter for lærere 1, 2, 3, 4, 5. Trondheim: Tapir akademisk forlag.

Simensen, A.M. (2007). *Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures*. Bergen: Fagbokforlaget.

Fremmedspråksenteret: Serien Fokus på språk.

Tysk fagdidaktikk (PPU4244, PPU4544)

Anbefalt litteratur

Bjørke, C., Dypedahl, M. & Myklevold, G.-A. (2014). Fremmedspråksdidaktikk. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (utvalgte kapitler)

Tornberg, U. (2000). Språkdidaktikk. Oslo: Forlaget Fag og Kultur A/S. (utvalgte kapitler)

Rösch, H. (2011). Deutsch als Zweit- und Fremdsprache. Berlin: Akademie Verlag. (utvalgte kapitler)

I tillegg enkeltartikler fra kompendium (tilgjengelig på It's learning)

Lov- og regelverk

Utdanningsdirektoratet. Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.udir.no/grep>

Utdanningsdirektoratet. Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften). Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no>

Annen relevant litteratur

Språkfag: Idéhefter for lærere 1, 2, 3, 4, 5. Trondheim: Tapir akademisk forlag.

Simensen, A.M. (2007). Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures. Bergen: Fagbokforlaget.

Fremmedspråksenteret: Serien Fokus på språk.

Yrkesdidaktikk (PPU4581)

Flere bøker samordnes med pedagogikk, se egen liste.

Anbefalt basislitteratur i yrkesdidaktikk er ca. 1.500 sider og ca. 250 sider i tillegg fra 2. år. Valg fra eget fag/yrke inntil 250 sider som kan benyttes i arbeidet med oppgavene. *Finn fagdidaktikk/yrkesdidaktikkbøker i ditt fag/utdanningsprogram*. Totalt ca. 2000 sider

Pensum for 1. studieår i yrkesdidaktikk

Andersen, K.: Innføring i mesterlære, yrkesdidaktikk og veiledning - Høyskoleforlaget 2003

Bachmann, K og Haug, P (2006): Forskning om tilpasset opplæring. *Forskningsrapport nr. 62/2006*. Høgskolen i Volda og Møreforskning i Volda. Kap: 2

http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Forskning/Tilpasset_opplaring.pdf

Stortingsmelding nr. 16: Og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/Stmeld/2006-2007/Stmeld-nr-16-2006-2007-.html?id=441395> (50 sider)

Hiim, H. & Hippe, E.: Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere. Oslo. Gyldendal Akademisk, 3. Utgave 2009

Lyngsnes, Kitt og Rismark, Marit: Didaktisk arbeid – Gyldendal Akademisk, 2. utgave 2007

Nilsen, Sigmund Egil og Sund, Grete Haaland: Læring gjennom praksis. Innhold og arbeidsmåter i yrkesopplæringen. PEDLEX 2008.

Repstad, Kari og Tallaksen, Inger Margrethe: Variert undervisning – mer læring. Bergen. Fagbokforlaget (nyeste utgave).

Wittek, Line: Læring i og mellom mennesker – en innføring i sosiokulturelle perspektiver. Cappelen forlag. Oslo 2006. 3 opplag.

Kunnskapsløftet 2006: Generell del, Læringsplakaten og Læreplaner for grunnskolen og videregående opplæring: <http://odin.dep.no>

Videre pensum for 1. år og foreløpig 2. år

Bjarnø, Vibeke m. fl. : Digital kompetanse i praktisk undervisning – 2. utgave. Fagbokforlaget 2009.

Opplæringsloven med forskrifter: <http://www.lovdata.no/all/nl-19980717-061.html>

Pettersen, Roar C.: Problembasert læring for studenten. Oslo Universitetsforlaget 2005

Seljø, Roger: Læring i praksis – oversatt av Sigrid Moen. Cappelen forlag 2005

Slåttøy, Astrid: Problematferd i klasserommet. En lærerveiledning. Cappelen akademiske forlag 2002

Ødegård, Inger K.R: Læreprosesser i pedagogisk entreprenørskap. Høgskoleforlaget 2003

Hoel, Torlaug Løkensgard: Skrivning ved universitet og høyskolar. Universitetsforlaget 2008

Imsen, Gunn: Lærerens verden. Tano Aschehoug 2009

Imsen, Gunn: Elevens verden. Tano Aschehoug 2005

Johnsen, D.W., Johnsen, R.T: Samarbeid i skolen. Pedagogisk Psykologisk Forlag 2006

Lauvås, Per og Handal, Gunnar: Veiledning og praktisk yrkesteori . Cappelen 2000

Mjelde, Liv: Yrkenes pedagogikk – fra arbeid til læring – fra læring til arbeid – Yrkeslitteratur a.s 2002

Nordahl, T., Sørli, A.M., Manger, T. og A.Tveit: Atferdsproblemer blant barn og unge. Fagbokforlaget 2005

Nordahl, T: Klasseledelse og relasjonen mellom elev og lærer. I: Elever som aktør. Oslo. Universitetsforlaget 2002

Skogen, Kjell: Spesialpedagogikk – en innføring. Universitetsforlaget 2005

Postholm, May Britt og Moen, Torill: Forsknings – og utviklingsarbeid i skolen. Universitetsforlaget 2009

Waage, J.F.: Yrkesrettet opplæring i skole og arbeidsliv. PEDLEX 2000

**Forslag til tileggslitteratur der du kan søke i eget fag/utdanningsprogram.
Eksempel:**

Helse og sosialfag:

Holtet, Asle og Wilhelmsen, Britt Unni (red): Mat og helse i skolen. En fagdidaktisk innføring i mat og helse. Fagbokforlaget 2009.

Barne og ungdomsarbeiderfag

Holtet, Asle og Wilhelmsen, Britt Unni: Måltider og fysisk aktivitet i barnehagen. Barnehagen som arena for folkehelsearbeid. Universitetsforlaget Oslo. 2010.

Kunst- og håndverksfag

Nielsen, Liv Merete: Fagdidaktikk for Kunst og håndverk – Universitetsforlaget 2009